

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa

Tid och plats	09:00-12:30, eHealth Arena, Linnéuniversitetet Kalmar
Beslutande	Martina Aronsson (S), ordförande Ing-Marie Karlsson (S) Magnus Jernetz Gustavsson (M) Linda Eriksson (C) Daniel Ståhl (V) Per Adolfsson (S) Mattias Wärnsberg (S) Sara-Lisa Ekedahl (S)
Tjänstepersoner	Johan Hallenborg, verksamhetschef eHealth Arena § 13 Maria Eifré, verksamhetskoordinator eHealth Arena § 13 Tova Persson, projektledare eHealth Arena § 13 Maria Koblanck, verksamhetsutvecklare § 15 Anna Johansson, utvecklingsledare Miljösamverkan Sydost § 16 Pär Eriksson, folkhälsoepidemiolog § 17 Cecilia Gamme, folkhälsoutvecklare § 18
Justering	Skjer digitalt.
Paragrafer	11-18
Ordförande	Martina Aronsson (S)
Justerare	Magnus Jernetz Gustavsson (M)
Sekreterare	Moa Rosholm

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa

§ 11

Ärendenummer RS 2025/10

Godkännande av föredragningslista

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa godkänner föredragningslistan för mötet.

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa

§ 12

Ärendenummer RS 2025/10

Val av justerare

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa utser Magnus Jernetz Gustafsson (M) att tillsammans med ordförande justera mötets protokoll.

§ 13

Ärendenummer RS 2025/29

eHealth Arena och besök i showroom

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

eHealth Arena är en satsning för att skapa en gemensam e-hälsoarena för näringsliv, vård och omsorg, akademi och allmänhet. Arbetet sker i samverkan för att bidra till ett ökat användande av e-hälsotjänster, en ökad näringslivstillväxt inom e-hälsoområdet samt en ökad effektivitet inom vård och omsorg.

Från den 1 oktober 2022 drivs arenan av Region Kalmar län i nära samverkan med Linnéuniversitetet och Kalmar Science Park, länets kommuner och näringsliv. Visionen är att Kalmar län ska bli ett ännu tydligare centrum för e-hälsans utveckling, såväl nationellt som internationellt.

Ambitionen är att arenan ska utvecklas till ett kunskapscenter och ett kluster inom e-hälsa, där aktörerna möts för att utbyta kunskap och idéer och utveckla tjänster, metoder och produkter. Arenan ska också stärka universitetet inom flera områden när det gäller e-hälsa, öka förutsättningarna för högkvalitativ vård inom både stad och landsbygd, samt utveckla näringslivet och konkurrenskraften i Kalmar län.

Målgrupper

eHealth Arena är en brygga mellan näringsliv, vård och omsorg, akademi och invånare och arbetet sker i samverkan med olika målgrupper.

Näringsliv

Genom eHealth Arena finns möjligheter för företag att knyta kontakter med andra företag, vård och omsorg, akademi samt användare för att utveckla och testa e-hälsoprodukter och tjänster. Här arrangeras kostnadsfria aktiviteter fokuserade på affärsutveckling och finansiering för både start-ups, scale-ups och etablerade bolag. Som en del av arenan finns också möjlighet till inkubation via Kalmar Science Parks inkubatorprogram samt tillgänglighet till testbäddar.

Vård och omsorg

En central aktivitet i satsningen eHealth Arena är att identifiera de behov och utmaningar som finns hos offentliga aktörer, inklusive vård och omsorg, inom e-hälsoområdet. Arenan ger aktörer inom vård och omsorg möjlighet att identifiera behov av digitala produkter och tjänster och tydliggöra det

kompetensbehov som finns inom vård och omsorg. Genom samverkan med andra aktörer på arenan kan ni som aktör inom vård och omsorg utveckla verksamheter och arbetssätt.

Kommuner

eHealth Arena ger möjlighet för länets kommuner att identifiera behov av digitala lösningar och kompetenshöjande insatser, för att underlätta ett effektivt nyttjande av e-hälsolösningar. Arenan ska vara den naturliga mötesplatsen för e-hälsa för länets samtliga kommuner och en katalysator för samverkan med andra aktörer på arenan.

Allmänhet

Sveriges befolkning har aldrig varit äldre, vilket innebär stora utmaningar för aktörer inom vård och omsorg och kommunal verksamhet att uppnå och bibehålla allmänhetens fysiska, psykiska och sociala välbefinnande. För att möta vårdbehovet krävs effektiviseringar i form av nya digitala verktyg och e-hälsotjänster. Även allmänhet är välkomna att besöka arenan och få mer information om arbetet och de digitala lösningarna.

Akademi

eHealth Arena ger Linnéuniversitetet ökade möjligheter i att säkerställa att forskningen och utbildningen inom området e-hälsa bidrar till samhällsnytta och regional tillväxt.

Beredningen får en visning av det showroom som finns på arenan med lösningar inom e-hälsa och välfärdsteknik.

Föredragning av

Johan Hallenberg, verksamhetschef

Maria Eifréim, verksamhetskoordinator

Tova Persson, projektledare

§ 14

Ärendenummer RS 2025/29

Omvärldsbevakning hållbarhet och folkhälsa

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Omvärldsbevakning/aktuellt folkhälsa

- Folkhälsomyndigheten, Hjärt-Lungfonden och Cancerfonden har skapat ett nytt simuleringsverktyg för ”icke smittsamma sjukdomar” som visar hur stor inverkan som levnadsvanor har för risken att drabbas av hjärt-kärlsjukdom och cancer. Med simuleringar går det att visa effekten av insatser som kan minska antal sjukdomsfall, vårdkostnader och dödlighet. Samhällskostnaderna kopplade till enbart stillasittande och otillräcklig fysisk aktivitet uppgår idag till cirka 16 miljarder kronor. Vårdkostnader för cancer och hjärt-kärlsjukdom skulle kunna minska med 2,9 miljarder kronor till år 2060 om alla människor följer de nordiska näringsrekommendationerna
- Region Kalmar län har bjudit in tre kommundelar i olika kommuner med hälsoutmaningar där gemensamt arbete ska sträva efter att motverka den ojämlika fördelningen av hälsa. Initiativet baseras på data som påvisar behov i både hälsoläge och socioekonomisk situation. Arbetet utgår ifrån ett utforskande perspektiv där vi strävar efter att få en gemensam lägesbild av behoven i delar av kommunerna Nybro, Hultsfred och Kalmar.
- Ojämlik hälsa från perspektivet jämställdhet arbetas det med kontinuerligt på olika sätt. Under 2025 planeras en jämställdhetsanalys inom kirurgi. Det pågår också ett arbete för att ta fram en enkel mall för jämställdhetsanalys.
- En ny nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention har nyligen kommit. Den samordnande gruppen Psykisk hälsa inom Läns-gemensam ledning är nästan klar med sin kommande handlingsplan för gemensamma satsningar 2025-2027 men har sett över delar av handlingsplanen utifrån den nya strategin. Regionens nuvarande handlingsprogram för suicidprevention gäller åren 2023-2025. Handlingsprogrammet för suicidprevention ska uppdateras inför kommande år och i det arbetet kommer strategin också att beaktas.

- Socialstyrelsen och andra myndigheter har ett gemensamt uppdrag att stödja ökad förskrivning av fysisk aktivitet på recept, som är en metod för att hjälpa patienter till ökad rörelse. Just nu pågår ett pilotarbete i psykiatri söder där deltagare i tillägg till ordinarie behandling fått fysisk aktivitet på recept i grupp. Socialstyrelsen har uppmärksammat projektet och tagit upp det som ett lyckat exempel.

Omvärldsbevakning/aktuellt hållbarhet

- Sveriges miljömål är centrala för att visa vägen mot en hållbar utveckling och Agenda 2030. Generationsmålet är det övergripande målet för miljöpolitiken och det innebär att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Generationsmålet bedöms vara uppfyllt när de 16 miljö kvalitetsmålen i huvudsak är uppnådda och Sveriges andel av den globala påverkan på miljön är anpassad till de planetära gränserna. För att nå det övergripande målet ska miljöpolitiken inriktas på att:
  - Ekosystemen har återhämtat sig, eller är på väg att återhämta sig, och deras förmåga att långsiktigt generera ekosystemtjänster är säkrad.
  - Den biologiska mångfalden och natur- och kulturmiljön bevaras, främjas och nyttjas hållbart.
  - Människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas.
  - Kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen.
  - En god hushållning sker med naturresurserna.
  - Andelen fossilfri energi ökar och att energianvändningen är effektiv med minimal påverkan på miljön
  - Konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt.
- Det är fortsatt stort fokus på PFAS i samhället. Ämnet används bland annat inom textilindustrin, i industriella processer, medicinteknik och i kosmetika och är cancerframkallande. Det finns ett stort intresse bland företag att fasa ut PFAS. Pågår många försök att finna ersättningar till PFAS och lösningarna spänner över allt från biobaserade material och vaxer till avancerad nanoteknologier och silikonbaserad kemi.
- Den 31 mars 2025 publicerades en ny kunskapsöversikt från Högskolan Dalarna och Mittuniversitetet som kartlägger klimatförändringars påverkan på hälso- och sjukvården. Studien visar att vården i framtiden behöver bli bättre på att hantera bland annat extrema väderhändelser, förändrade sjukdomsmönster och ökade luftföroreningar. Klimatförändringar påverkar även psykisk hälsa och kan öka behovet av psykiatrisk vård. Studien visar att ansvaret för klimatanpassning inom sjukvården i dag till stor del faller på enskilda

regioner och vårdinrättningar. Klimatförändringarnas effekter har redan påverkan på vården, men det saknas en samlad strategi för hur de ska hanteras på nationell nivå. Det behövs en mer samordnad plan där resurser avsätts för att både förebygga och hantera klimatrelaterade hälsorisker. Forskarna rekommenderar att klimatfrågan integreras i vårdens styrning, utbildning och forskning.

- Växthusgasutsläppen från Sveriges ekonomi minskade med 1,5 procent 2023.
- Anslagen för naturvårdsarbete minskar. Länsstyrelsernas regleringsbrev om ansvar att driva och samordna Agenda 2030 i länet försvinner.
- Livsmedelssvinnet minskar inte visar de senaste tre åren om man räknar in restauranger, matbutiker och hushåll. Restaurangbranschens avfall ökar medan matbutikernas minskar.
- Ny rapport om ofrivillig ensamhet lyfter att under 2023 besvärades nästan två miljoner människor, över sexton år, av ensamhet och isolering.

Föredragning av
Malin Beddesand, folkhälsochef
Johanna Schelin, hållbarhetschef

§ 15

Ärendenummer RS 2025/29

Samverkan e-hälsa

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Linnéuniversitetet (LNU) och Region Kalmar län har ett långsiktigt samarbete för att stärka utvecklingen av e-hälsa både regionalt, nationellt och internationellt. Syftet med satsningen är att skapa en etablerad miljö av forskning, utbildning och kompetens inom klinisk informatik och runt den miljön ett rikt kluster av företag och organisationer som tillsammans kan skapa en fortsatt utveckling av e-hälsa inom hälso- och sjukvården samt inom akademien och näringslivet. Samarbetet inkluderar eHealth Arena, som med fokus på att öka användningen av e-hälsotjänster och välfärdsteknik, verkar för att stärka näringslivet inom e-hälsa och effektivisera vård och omsorg. Genom samverkan skapas en kraftfull plattform för framtidens digitala vårdlösningar.

För att möta utmaningar med e-hälsa, AI och hälsodata behövs både samverkan och kompetens. För att lyfta kompetensen finns det på LNU utbildningar inom e-hälsa. Inom både Region Kalmar län och LNU pågår det forskning inom e-hälsa där samverkan är värdefull både för olika forskningsområden och för att kunna arbeta mer strategiskt. Samverkan ger även en möjlighet till en förflyttning mot en informationsdriven vård.

Region Kalmar läns hälsodata har ett stort värde för forskningen och det pågår redan idag flera forskningsprojekt med hälsodata. En av forskningsmiljöerna är Data Intensive Sciences and Applications (DISA) som samlar in, analyserar och nyttiggör stora datamängder. Health Data Sweden (HDS) används också och är en av Europas digitala innovationshubbar och Sveriges enda med fokus på hälsa och e-hälsa. Inom HDS erbjuds en rad olika stöd formade efter de behov som finns. I Kalmar län pågår ett projekt med Data factory som kan komma att spela en stor roll inom forskning, informationsdriven vård och verksamhetsutveckling genom att automatisera insamling, bearbetning och distribution av hälsodata för ett effektivare vårdssystem och resursoptimering.

Föredragning av

Maria Koblanck, verksamhetsutvecklare

§ 16

Ärendenummer RS 2025/29

Miljösamverkan Sydost

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Miljösamverkan Sydost har en samordnande roll i kommunernas samverkan kring gemensamma uppdrag och utvecklingsbehov. Samverkan syftar till att bli mer enade och få en gemensam röst i relation till region och stat, att främja samverkan och verka för samarbete över kommungränserna och att bli mer resurseffektiva tillsammans. Miljösamverkan Sydost samordnar tillsynsmyndigheterna i Kalmar län och Gotlands län inom miljö, livsmedel och hälsoskydd. Verksamheten har pågått sedan 2003 och stöds ekonomiskt av samtliga kommuner i båda länen, Länsstyrelsen i Gotlands och Kalmar län samt Kommunförbundet Kalmar län.

Målen för Miljösamverkan Sydost:

- Skydda hälsa och miljö
- Säkra livsmedel på marknaden
- Nå uppsatta mål och medverka till en hållbar utveckling
- Likvärdig handläggning inom länen, vilket ger en likvärdig behandling av invånare och företagare

Målen uppnås genom att genomföra fyra projekt per år enligt önskemål från kommuner och länsstyrelser, genomföra utbildningar och temadagar, lyfta fram bra lokala exempel och delta på presidie- och chefsmöten. Under 2025 har ett tillsynsprojekt kring kemikaliehantering genomförts, ett projekt om växtnäringsläckage från jordbruk och hästgårdar samt ett om effektiv tillsyn.

Exempel på tillsyn inom Region Kalmar läns verksamheter:

- Livsmedelskontroll i kök, serveringar och avdelningskök
- Dricksvatten, reservvatten
- Kemikaliehantering
- Avfallshantering
- Tvätthallar och verkstäder
- Oljeavskiljare
- Förorenad mark

- Allmänna utrymmen som exempelvis väntsalar – inomhusmiljö och städ
- Terapibassänger

Föredragning av

Anna Johansson, utvecklingsledare Miljösamverkan Sydost

§ 17

Ärendenummer RS 2025/29

Information om arbetet med elevhälsoenkät i Kalmar län

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Varje år samlas stora mängder hälsodata in från elever i länets samtliga skolor, bland annat från elevhälsoenkäten. Den genomförs varje år i förskoleklass, åk4, åk 7 och första eller andra året på gymnasiet. Enkäten omfattar områden som skolmiljö, fritid och fysisk aktivitet, sömn, hälsa, relationer och trygghet, sexualitet och samtycke, drogvanor och om livet och framtiden. Frågorna i enkäten ligger till grund för elevhälsosamtalet som skolsköterskan har med varje elev. Detta läsår 23/24 är första gången som enkäten genomförs digitalt och totalt har 11 000 elever svarat.

Hittills har det saknats tekniska lösningar och administrativa rutiner för att samla in och göra statistik av denna data, men tack vare digitaliseringen av elevhälsoenkäten möjliggörs sammanställning och analys av data på ett helt nytt sätt.

Det pågår ett arbete med att sammanställa data om barn och unga från flera olika datakällor, exempelvis CAN-, LUPP- och HLV-enkäterna, där ett antal indikatorer kommer att kombineras och redovisas för att skapa en så bra bild som möjligt av ungas hälsovanor i Kalmar län, och för att kunna följa utvecklingen över tid.

Region Kalmar län ansvarar för analys och återrapportering av resultat till kommunerna. Tanken är att det ska finnas en gemensam digital portal där statistik presenteras på ett lättåtkomligt sätt och för att möjliggöra för andra aktörer att ta del av informationen.

Föredragning av

Pär Eriksson, folkhälsoepidemiolog

§ 18

Ärendenummer RS 2025/29

Handlingsplan för sexuell hälsa och reproduktion

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Sexuell och reproduktiv hälsa (SRHR) är en mänsklig rättighet och en förutsättning för människors allmänna hälsa. Området omfattar allt från rätten att fatta beslut om sin egen kropp – utan stigma, diskriminering och tvång – till att ha tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård inom området sexuell och reproduktiv hälsa.

I maj 2021 gav regeringen Folkhälsomyndigheten i uppdrag att ta fram en nationell handlingsplan för SRHR med utgångspunkt i den nationella SRHR-strategin. Folkhälsomyndigheten har i sin tur uppdragit regionerna att konkretisera sina insatser inom SRHR-området i lokala handlingsplaner.

Region Kalmar läns handlingsplan är framtagen i samverkan med Region Östergötland och Region Jönköpings län inom ramen för sydöstra sjukvårdsregionen (SÖSR). Samtidigt finns olika förutsättningar för att bedriva SRHR-arbete lokalt vilket gör att berörda aktörer och tillvägagångssätt för aktiviteterna kan komma att skilja sig åt mellan regionerna.

Handlingsplanen för SRHR är Region Kalmar läns första och utgör en utgångspunkt för samordning och konkretisering av lokala insatser på området. Det övergripande målet är en god, jämlik och jämställd sexuell och reproduktiv hälsa för alla invånare i sydöstra sjukvårdsregionen.

I handlingsplanen prioriteras sex olika grupper:

- Personer med svaga socioekonomiska förutsättningar
- Personer med erfarenhet av migration och/eller rasism
- Personer med funktionsnedsättning
- Hbtqi-personer
- Unga och unga vuxna
- Äldre

Aktiviteterna i handlingsplanen är indelade utifrån de prioriterade åtgärdsområdena i den nationella strategin. Nedan nämns några aktiviteter inom varje åtgärdsområde.

Vidareutveckla SRHS i folkhälsoarbetet

Ta fram gemensamma SRHR-analyser inom SÖSR

För att identifiera behov i befolkningen och hos patienter inom området sexuell och reproduktiv hälsa behövs regelbundna SRHR-analyser med utgångspunkt i befolkningsundersökningar och uppföljning av vård och behandling.

Främja samverkan med kommuner, myndigheter och civilsamhälle

För ett framgångsrikt SRHR-arbete krävs bred, professionsövergripande samverkan med relevanta verksamheter och civilsammanslagningar på flera olika folkhälsoarenor. Frivilligorganisationer inom SRHR såsom RFSU, RFSL och Noaks Ark kan exempelvis bidra med ökad kunskap och möjligheter till STI-testning för grupper som kan vara svåra att nå för hälso- och sjukvården.

Stärkt hälsofrämjande och förebyggande SRHR-arbete

Utreda möjligheten att inkludera frågor om sexuell och reproduktiv hälsa i hälsosamtal med primärpreventiv ansats

Samtal om sexuell och reproduktiv hälsa, liksom eventuell våldsutsatthet, kan vara svåra att initiera, såväl för patient som för vårdpersonal. Därför bör dessa frågor ställas systematiskt i samband med riktade hälsosamtal. Genom att proaktivt fråga om sexuell och reproduktiv hälsa ges också möjlighet att fånga upp eventuella besvär, såsom negativ påverkan på lust och funktion, i ett tidigt skede.

Erbjuda medarbetare i hälso- och sjukvården grundläggande webbutbildning om SRHR

På Folkhälsomyndighetens hemsida finns en webbutbildning för vårdpersonal, framtagen av Västra Götalandsregionen (VGR), i syfte att öka kunskapen om SRHRs betydelse för den allmänna hälsan samt underlätta samtal om sjukdom och medicinerings påverkan på sexuell funktion. Särskilt viktiga målgrupper är medarbetare inom primärvård och rehabilitering.

Ökad kunskap om SRHR i befolkningen

Inventera och tydliggöra stöd- och vårdinsatser för invånare och medarbetare

Både medarbetare och invånare inom SÖSR har i enkätundersökningar påtalat att det är otydligt vad det finns för stöd och vård att tillgå inom SRHR-området. Där framkommer också att personal ibland undviker att ställa frågor eller uppmuntra till samtal om sexuell och reproduktiv hälsa eftersom det finns en osäkerhet kring vilka vårdalternativ som finns tillgängliga.

Främja en jämlik tillgång till vård, stöd och behandling

Framtagande av relevanta sökord och dokumentationsmallar för sexuell hälsa i Cosmic

För att frågor om sexuell och reproduktiv hälsa ska bli en naturlig del av den allmänna hälsan, måste möjligheten att på ett enhetligt och systematiskt sätt dokumentera SRHR-information i journalsystemet finnas. Sekundärt utgör en sådan mall/sökord även en påminnelse om att lyfta frågor om sexuell och reproduktiv hälsa i patientmötet.

Säkerställa sexologkompetens i sydöstra sjukvårdsregionerna

Sexologkompetens är viktig för att främja invånarnas sexuella hälsa och förebygga sexuell ohälsa. Kompetensen är dessutom starkt efterfrågad i samtliga regioner inom SÖSR, bland annat av kvinnosjukvården vid förlossningsskador, endometrios och vestibulit men också inom områden som cancerrehabilitering, urologi, sexuellt våld och psykiatri.

Ökad samordning inom SRHR-området

Skapa verksamhets- och professionsöverskridande forum för SRHR-frågor

För att regelbundet följa upp arbetet med handlingsplanen samt uppmärksamma behov hos verksamheterna bör varje region skapa lämplig dialog- och samverkansytta för SRHR-området. Arbetet kan med fördel dra nytta av strukturen för den lokala kunskapsstyrningen, genom bildandet av ett lokalt programområde (LPO) och lokala arbetsgrupper (LAG). Förutom hälso- och sjukvårdande verksamheter kan forumet vid behov inkludera andra relevanta samverkansaktörer såsom myndigheter, kommunala verksamheter samt civilsamhälle.

Föredragning av

Cecilia Gamme, folkhälsoutvecklare

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN: Moa Rosholm
TID: 2025-04-20 10:35:08 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46730937054)
IDENTIFIKATIONS-ID: 7327e7667dbe4a20809fc7354f69d1d5

NAMN: Magnus Jernetz Gustafsson
TID: 2025-04-20 17:51:19 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46702795722)
IDENTIFIKATIONS-ID: e2cb0b98d66a44b2a8f8a9a30ff9827e

NAMN: Martina Aronsson
TID: 2025-04-22 08:18:47 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46705102589)
IDENTIFIKATIONS-ID: 6df8d9349ba245679fa8d1324a2ba816

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2025-04-22 08:18:52 +02:00
Ref: 210878SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)